

Plaatsingslijst Werkgroep Betaald Antwoord – Bert Boer

1974-1992

samenstelling: Peter Sluiter

Collectie HDC | Protestants Erfgoed
Bibliotheek Vrije Universiteit Amsterdam
De Boelelaan 1105
1081 HV Amsterdam

Collectie nummer: 865
December 2022

Inleiding

De Werkgroep Betaald Antwoord (BA) werd in 1970 opgericht door ds. Rein Jan van der Veen en anderen, als Nederlandse steungroep voor het antiracismeprogramma (PCR/Program to Combat Racism) van de Wereldraad van Kerken, toegespitst op humanitaire programma's in Zuid- en Zuidelijk Afrika. BA richtte zich daarbij vooral op Nederlandse kerken, aanverwante organisaties en individuele geïnteresseerden, en was personeel en inhoudelijk sterk verbonden met de Secties Internationale Zaken en Sociale Vragen van de Nederlandse Raad van Kerken, die zich ook met Zuidelijk Afrika bezig hielden. Hoofdtak van BA was inzameling van geld voor PCR programma's, met daaromheen inhoudelijke informatie en discussie, lobby tegen economische betrekkingen met Zuid Afrika (m.n. banken, bouwbedrijven, Shell) en perscontacten. Naast individuele contacten werden veel leden en aanhangers van de verbonden organisaties bereikt d.m.v. rondzendbrieven, folders en BA Berichten.

In de jaren 1970 werden jaarlijks bedragen in de orde van 100.000 gulden ontvangen van meest kerkelijke organisaties en individuen, waaronder een persoonlijke donatie voor humanitaire activiteiten in februari 1971 van koningin Juliana, lidmaat van de Nederlands Hervormde Kerk. Over het lang geheim gehouden bedrag (waarschijnlijk rond de 2.000 US dollar, toen bijna 5.000 gulden) is flink gespeculeerd en gedebatteerd, met per saldo een positief effect op het werk van BA.

In de jaren 1990, als in Zuid Afrika de apartheid formeel is afgeschaft, een democratisch bestel is ingevoerd en het PCR-werk sterk is gereorganiseerd, belopen de jaarlijkse bedragen in de duizenden guldens.

Precieze gegevens over de laatste jaren en opheffing van Betaald Antwoord zijn afwezig in de beschikbare documenten tot en met 2000. Mogelijk kwam het tot een einde bij het overlijden van ds. Van der Veen in 2004.

Dit archief is bij het HDC ingebracht door ds. Bert Boer, jarenlang actief als BA bestuurslid. De documenten zijn thematisch-chronologisch gegroepeerd, waarbij enkele dubbele stukken zijn verwijderd. Het archief is verre van volledig, maar lacunes (zoals vergaderstukken 1979-1984, BA Berichten, eigen brochures, standpunten) zijn grotendeels elders aanwezig, met name in het archief van de Werkgroep Kairos (Christenen tegen Apartheid) bij het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis-IISG: <https://search.iisg.amsterdam/Record/ARCH02466>, met name nrs. 250-252, 624-627, 717- 719 en 722. Dossier 722 bevat een zeer handzaam inhoudelijk overzicht/samenvatting van alle documentatie bij het IISG, met wat openstaande vragen over financiën en organisatie.

Ook HDC archieven 504 (ds. R.J. van der Veen / PCR) en 15 (J.A.H.J.S Bruins Slot) bevatten documentatie over Betaald Antwoord. Voor een volledig overzicht is consultatie van alle archieven raadzaam.

Plaatsingslijst

Doos 1 Bestuur: vergaderingen, besluiten, financiële overzichten, correspondentie

1. Onderling; 1971-1978
2. Onderling; 1985-1992
3. Externe correspondentie, advertenties; 1972-1977, 1983-1992

Doos 2 Aanverwante organisaties, correspondentie en documentatie

4. Internationaal: Wereldraad van Kerken / PCR en andere organisaties; 1973-1991
5. In Nederland: kerken en religieuze organisaties; 1972-1978, 1986-1990
6. In Nederland: thematisch aanverwante organisaties; 1973-1977, 1988-1990

Doos 2 Economische betrekkingen met Zuid Afrika, correspondentie en documentatie

7. Acties m.b.t. bedrijven, Amro, ABN e.a. banken, Shell, Bos-Kalis, e.a.; 1974-1989
8. Nederlandse politiek (regering, partijen); 1974-1990